

Анісімова Н. П.,

доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури та компаративістики
Бердянського державного педагогічного університету

ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ СУГЕСТИВНОГО ПЕЙЗАЖУ У ПОЕЗІЇ ТАРАСА ФЕДЮКА

Анотація. У статті проаналізовано художньо-виражальні особливості сугестивної лірики Тараса Федюка, представника поетичного покоління 80-х рр. ХХ ст. Предметом аналізу слугували психологічно забарвлені описи вечора і ночі. Розглянуто основні види сугестивного пейзажу: асоціативний, алогічний, парадоксальний. Здійснено зіставлення з типологічно подібною лірикою М. Вінграновського, М. Воробйова, Т.-С. Еліота.

Ключові слова: сугестивна лірика, асоціативний образ, пейзаж, хронотоп, контраст, парадокс, зіставлення, колористика.

У сучасній літературознавчій думці усталеним є погляд щодо трактування стильової домінанти Т. Федюка як поета медитативного складу, автора філософської лірики. Окремі поетологічні особливості творчості одного з найбільш самобутніх представників покоління 80-х рр. ХХ ст. досліджували Я. Голобородько, Т. Кремінь, В. Моренець та ін. Водночас осторонь наукових зацікавлень лишається питання естетичного функціонування психологічно наснажених пейзажів, які дають підстави твердити про схильність автора і до інтроспективного мислення. Мета запропонованої розвідки – на матеріалі поезії Т. Федюка простежити основні вияви ліричної сугестії, пов'язані із зображенням вечора та ночі, виявити тісний зв'язок пейзажів із асоціативно-метафоричною образністю, що слугуватиме формуванню більш повного уявлення про специфіку модерної поезії загалом.

Естетичний механізм творення сугестивної лірики розкрив І. Франко: осердям справжньої поезії, яка здатна навіювати людині певні емоції та почуття, є оригінальні образи, утворені на основі асоціативних зчеплень образів та ідей: «[...] Поет навмисно завдає труднощів нашій уяві, щоби розбухати її, викликати в душі те саме занепокоєння, напруження, ту саму непевність та тривогу, яка змальована в його віршах» [12, 61].

Виокремлені особливості ліричної сугестії повною мірою художньо втілюються у віршах Т. Федюка, присвячених поетизації вечора та ночі (збірки «Золото інків», «Темна ложа», «Трансїстрія», «Обличчя пустелі», «Горище»). В українській поезії модернізму простежується постійна увага до осмислення однієї з найбільш загадково-незбагнених часових пір дня, яка хвилювала визнаних майстрів сугестії Б.-І. Антонича («Ніч у місті»), М. Драй-Хмару («Накинув вечір голубу намітку»), М. Вінграновського («Ходить ніч твоя, ходить ніч моя...»), М. Воробйова («Ніч горбами й долинами...»). Образ ночі є наскрізним і в творчості вісімдесятника Т. Федюка. Поет навіть планував назвати одну збірку «Обличчя ночі» (вийшла під назвою «Обличчя пустелі»).

Т. Федюк уникає християнського підходу в інтерпретації нічного хронотопу, що передбачає традиційне тлумачення його як царства смерті, тіней, забуття. Його лірика дає яскраві зразки язичницького осмислення ночі як «часу особливо дійового, особливо магічного» [2, 336], що створює невичерпні можливості для творення асоціативних образів і навіювання найрізноманітніших почуттів та психологічних станів. Ліричний суб'єкт, перебуваючи під впливом загадково-містичних сил царства Місяця, осягає таємниці Всесвіту, пізнаючи і сенс власного існування. Поет створює сугестивно наснажений пейзаж, що досягається асоціативним сприйняттям окремих явищ природи. Так, нічний хронотоп для ліричного наратора не має меж і реальних обрисів – він безберегий та плінний, як і вічний Хронос, – тоді кожна прожита ніч перетворюється на його невід'ємну складову, тобто своєрідний уламок Вічності: «придумано кораблик із дерева нічного / він морем наче равлик повзтиме на елладу / ковзне дунайська дельта потоне – і нічого / вогні святого ельфа як гроно винограду» [11, 21]. За допомогою сугестії читач має змогу пережити перебіг естетичної емоції: «ніч» виступає охоронцем людини, «замикачем зла» [2, 336], руйнуючи всі умовності, будь-які причинно-наслідкові зв'язки між певними явищами, відтак звичайний кораблик «із дерева нічного» може плисти морем до Еллади у променях світла ельфів. В основі цього асоціативного ланцюга – поступове переростання пастельної гами тонів і напівтонів вечора у темні ночі. Загадка про красивих світлих істот, духів лісу, що виступають покровителями автентичної людини, сприяючи їй у чистих помислах і вчинках, водночас підкреслює таємничу загадковість природи. Парадоксальні порівняння надають сугестивному пейзажу змісту сюрреалістичної візії, введеної у містичний наратив.

У поезії Т. Федюка естетичним засобом досягнення сугестивних цілей, безперечно, є різноплощинна метафора. Завдяки її образності й багатозначності поет має змогу висвітлити і сферу несвідомого, що становить визначальну роль у ліричній сугестії. При цьому асоціативні зчеплення увиразнюються містичними мотивами у зображенні колористичної гами нічного ландшафту: «господарем» і поважним мешканцем світу п'ятьми виступає павук: «і день вже впав і ніч неначе його руйна / дзвінок вхідний що немов павук що біжить в кімнату / вже вкотре знаси: тонка і закоротка павутина / вона нічого не може і їх тут таких багато» [11, 80]. Павук, згідно зі слов'янською міфологією, виступає «пророкою істотою», «очищувачем світу», символізуючи звивистий лабіринт [2, 353]. У метафоричному сенсі образ павука не лише сповіщає про завершення дня й настання ночі, але й утілює семантику складних пошуків індивідом тієї єдиної стежки у безкінечних колах

лабіринту, яка виведе до автентичного існування, допоможе самоствердитися у бутті. Таким лабіринтом поетові уявляється безберега ніч, яку ліричний суб'єкт проживає у стані хворобливого і водночас цілющого безсоння.

Нічна пора для феюківської людини є особливо благодатною, позаяк дає бажану самоту й самотність – необхідні умови для творчих осяянь, прозрінь і цілющих усамітнень. Водночас ліричний суб'єкт прагне спілкування із близькими по духу людьми, тому й сподівається на приїзд хоча б відданого друга. Та навіть із ним тягар самотності начебто подвоюється – споріднені душі, що звучать в унісон, утомлюють одна одну пережитими почуттями та емоціями, відтак нічне безлюддя вражає своїм вселенським безміром: *«ніч тиха і вовче виття – / їх двоє тепер цих / продовжується життя / довше від ночі і книг»* [10, 49]. Розпачливий емоційний стан навіюється реципієнтові через зображення зимової віхоли, у круговерті якої загубилася нічна електричка: *«не хоче, не мете. Ця віхола пройшла / глухим як хрип дощем і запахом лисичок / кудлатий друже мій / я не тримаю зла / приїдь в одній з нічних порожніх електричок»* [10, 51]. У процитованому уривку жодного слова про причини внутрішнього конфлікту, який означений ніби мимохіть – окремим штрихом. Завдяки використанню стилістичних прийомів апострофи, апофазії та риторичного звертання поет акцентує увагу на психологічній драмі, яку переживає індивід у стані нічної самотності. Недомовленість надає Феюковій ліриці особливого шарму, поглиблюючи серпанково-чарівливу неясність багатьох його пейзажів, не зіставних із раціональним мисленням.

У зображенні вечірніх картин, що символізують нерозривну єдність індивіда з довкіллям малої батьківщини, одним із улюблених тропів Т. Феюка є художній паралелізм, увиразнений односкладовими й багатоскладовими порівняльними зворотами, щедро насиченими колористикою, фольклорними образами й народнопісенною ритмікою: *«вечір теплий і червоний мов королева язиком / галя – воду качур – качку бабця – бублик з молоком / огірки лежать на грядці і літають ластівки / в храмі сірі дзвони і стоять сумні дяки»* [10, 23]. У сугестивній ліриці Т. Феюка подібні фольклоризовані пейзажі відзначаються особливою мелодійністю вірша, ритмічністю, розмаїтими інтонаційними малюнками, що зачаровують читача динамічним рухом почуттів. Словесним осердям ліричної сугестії є зв'язок із народнопоетичною стихією та активізована ритмомелодика.

Прочитований текст Т. Феюка перегукується з віршем «Вечір» М. Воробйова. Поет Київської школи так само вдається до персоніфікації вечірньої пори, щоправда, його порівняння більш алогічні й ірраціональні: *«Сховався у жоржинах вечір, / а вечір той, як глечик / із зеленою бородою / пив молоко ліловими устами, – / а надворі стояв вечір у гілочках... / Після дощу по срібних дзеркальцях / пливли корови волохаті, / корогви холоду несли»* [3, 10]. Об'єднує поетів прагнення навіяти читачеві естетичне замилювання та мінорний настрій від споглядання вечірніх пейзажів, а також народнопоетична природа асоціативної метафорики.

Т. Феюк культивує так звані «парадоксальні навіювання» [Див.: 7], у склад яких уходять елементи, які здаються, на перший погляд, суперечливими. Так, вечір із його кон-

трастними барвами та таємничими звуками й видами навіює сюрреалістичні візії, сповнені алогічних образів: *«вечір небо червоне тарілка в ньому пролітає як відрізане вухо / ван гога / кілька дерев і їхніх агоній – вітер – стулилися квіти метелики нігті / трава півстоліття яка за плечима яка і не передбачала дороги / у небі червоному цих – які зграями люблять – / гойдаються віхті»* [11, 41]. У цій поезії через низку алогізмів автор зображує своєрідну агонію дня та стрімкий прихід ночі. При цьому акцентування червоного кольору у зображенні вечора як «тихого раю» сугерує читачеві благовісне й умиротворене переживання всіх збурених почуттів, отриманих упродовж дня, їх поступове улягання та стишення: *«знайти навпомацки тихий рай / притиснути – щоб не утік – ногою / вечір червоним тече через край – / губи розтріскуються під вагою»* [10, 26]. Символіка вірша позбавлена предметної конкретики – автор надає перевагу парадоксально-психологічним метафорам, що навіюють настрої благоговійного споглядання вечірніх овидів.

Водночас навіть найхімерніший пейзаж Т. Феюка містить ключові образи, що завдяки своїй метафоричній виразності сприяють його розкодуванню. За спостереженнями А. Ткаченка, сугестивний вірш «може повнокровно існувати лише в цілісності, з усіма своїми повторами, а розпавшись на уривки, втрапить сугестивну енергію» [9, 73]. У процитованій вище поезії метонімії «стулилися квіти», «нігті метелики», «агонії дерев» указують на згасання дня і поступовий прихід вечора. При цьому алогізми позбавлені скепсису чи іронії – вони potwierджують незбагненну загадковість картин вечірньої природи, споглядання яких навіює такі ж химерні видива і візії, створює ілюзію панування ірреального світу. Червона колористика поглиблює нюансовану тональність від спілкування з вечірнім ландшафтом, уносячи додаткові смислові натяки і передчування. Використання витонченої символіки, «коли образ немов гіпнотизують, викликають сновидні картини» [6, 444], є прикметною рисою поетичної сугестії Т. Феюка. Поет наділяє свого ліричного героя магічними властивостями доглибно пізнати навколишній світ, закони природи саме через занурення у таємний простір ночі та надвечір'я.

У поезії Т. Феюка поширена й афектаційна сугестія, що заснована на підвищеній навіюваності осіб, які перебувають у стані афекту [Див.: 7]. Приміром, автор виокремлює властивість ночі – здатність навіювати людині загадково-містичні сни, що контрастують із раціоналістичним світом дня і розкриваються через низку асоціативних порівнянь: *«ніч – наче коней табун із розжарених стаснь»* [9, 20]; *«ніч – чорний пес: мене вийде проваджати чорний пес / голова кудлата наче чорний без / стане лапами на груді в ніс лизне...»* [11, 109]. Темна колористика ночі виступає антитезою до білого цвіту акації, що символізує ясність і чистоту не лише часопростору дня, але й помислів людини: *«і в білу акацію тихо закочувався білий місяць»* [11, 63]. За допомогою низки асоціацій експресивного змісту поет досягає фантазмагоричної словесної магії:

«із лисячої нори / витовза / вечір. І течуть яри / полем зла. / Ще темнішає. Взагалі. / Виноград / на вишневому столі / або над. / Хмари і зірки рябі / в вишині. / Павучок плете собі. / І мені» [11, 82]. Процитований уривок демонструє підсвідомо навіюваний настрій людини, яка гостро пере-

живає емоційні збурення душі, що органічно сугестуються у межах ліричного сюжету і досягаються завдяки ключовим образам («поле зла», плетиво павучка, «зірки рябі», темрява ночі).

Для відтворення різних психологічних станів ліричного суб'єкта поет використовує парадоксально забарвлені порівняння: «мої очі як томати від безсоння» [11, 23]; «таксі як опівнічний звір» [10, 64]; «лідемо в дощ і радіти будем холодній зливі / в якій лежатимуть ліхтарі як риби втонулі» [10, 36]; «а я біжу як битим синім склом» [10, 111]. Значна частина віршів різниться своєю тематикою, проте подібна за суттю психологічної сугестивності: певне явище природи, його колірна, звукова та нюхова гама слугують засобом навіювання конкретного емоційного стану від споглядання словесної картини. Прикметною у цьому плані видається поезія «робота три години...»: автор порівнює людину, яка перебуває у лабіринтах ночі, із «копачем»: «копач тверезий був як лебідь / що впав на землю з білих лав / і заступ наче місяць в небі / то виринав то потопав...» [9, 45]. Образ білого лебедя на тлі місячної ночі символізує ідею циклічного часу, позаяк кожна ніч завершується настанням світанку і «білого дня». Поет створює низку парадоксально-асоціативних зчеплень: як копач заступом розкопує землю, так і фєдюківський герой долає крок за кроком швидкоплинний і водночас безберегий простір ночі, наближаючи прихід довгоочікуваного світанку.

Картина вечора зображується поетом легкими імпресіоністичними мазками, які в сукупності створюють живописне полотно маляра: замирає природа, готуючись до нічного спочинку; трава, вкрита пилом, спрагло очікує благодатної роси; людина поспішає до друзів у передчутті духмяного чаю та духовного спілкування: «але агрус вже досягає і вечорове скло / горобців горох на шитишині чи золотих токах / але гість іде його ноги рвуть / кропиву і пил / від важких воріт і від їх тепла на моїй душі / заколотим чай з колумбійських нив чи з афганських піль...» [10, 82]. Прочитовані рядки передають «нюансовану тональність, додаткові смислові натяки, передчування» [6, 443], що тривожать душу індивіда у вечоровому просторі. Згадка про «гостя», «тепло душі», «чай з колумбійських нив» сугерує сподівання на бажану зустріч ліричного суб'єкта з коханою жінкою.

Одним із найважливіших чинників у досягненні поетичної сугестії І. Франко вважав контраст: завдяки використанню незвичайних або протилежних асоціативних зчеплень поет увиразнює почуття, драматичні ситуації, сильні людські афекти та пристрасті. Лірична сугестія Т. Фєдюка позначена контрастністю поетичного мислення: ніч для ліричного суб'єкта асоціюється із символічними птахами, які зі своїми темними крилами виступають антитезою до повноцвітного буяння денного світла: «чорних кружків наді мною наче без / виявляючи до мене інтерес... / світ на груді свої лапи покладе / золоте життя насправді золоте» [10, 109].

Змальовуючи ніч через образну колористику символічного наповнення, поет сугерує ліричному суб'єкту асоціативні настрої: панування темряви і тьмяно-брунатна рідина завареного чаю передають почуття суму, розпачу від швидкоплинного часу та розлуку з коханою людиною: «І догоряє сірник і пальці палить – чиї? / темінь така що

руки немає у нього, них / в склянках до заварки випиті стоять чаї / і чайка в губах згоріла немов сірник» [11, 76]. Динамічна візуальна картина через деталі (догорання сірника, випитий чай) натякає на швидке настання світанку (поступовий відхід ночі та прихід дня). Поет навмисне ламає узвичаєну асоціацію, у якій темінь оповіщає глибоку ніч. «Темінь» динамічна і рухлива, вона символізує, з одного боку, обов'язковий прихід нового дня, а з іншого – вказує на духовний катарсис, який переживає ліричний суб'єкт, перебуваючи в емоційних станах тиші, печалі, самотності.

Сугестивна лірика Т. Фєдюка демонструє тісний зв'язок із поетикою символізму: завдяки своєрідній метафорі хронотопу ночі увиразнюється образами-символами хреста, келії чернечої, чорного одягу. Утім, у поета вони позбавлені традиційної семантики смерті чи забуття, натомість означають потаємні глибини людської екзистенції: «і у келії тихій серед української тихої ночі / одну книгу де хрест замість назви у тебе вийде читати... / а повітря як одяг знятий довгий і чорний тріпоче / коли ти на кухню вночі по цигарки виходиш з кімнати...» [9, 75]. Подібне сприйняття ночі викликає асоціативне зіставлення її із жінкою-черницею: «а з тебе вийшла би непогана черниця / віри немає але є обличчя біле / але і ім'я легке і коротке як чорна птиця / і є ще те що ми вдвох залишитись не зуміли» [9, 75]. Т. Фєдюк віднаходить парадоксальні, але водночас надзвичайно сугестивні образи-деталі, які у синтезі дають неперевершену ліричну картину нічного хронотопу.

Використанням контрастної колористики, образів-асоціацій ірраціонального змісту, алогізмів поезія Т. Фєдюка споріднена з лірикою М. Вінграновського. Зокрема, високий ступінь сугестії виявляє вірш поета-шістдесятника «Коли починається ніч...»: автор зображує на тлі «чорного поля» «вигворений з криги та снігу ... білий рояль / висотою до неба». А далі розгортається картина, якою автор навіює читачеві настрої закоханості, радості від переживання сильного почуття, що має свій початок, кульмінацію і завершення [1, 157]. Для кожної людини ніч стає своєрідним рубежем, коли через хвилюючі спогади в гострій емоційній формі осмислюється пережите.

Лірична сугестія відзначається синестезійністю мислення: автор прагне навіяти читачеві певний емоційний стан, «апелюючи до пам'яті органів зору і слуху, ритмічно повторюючи ключові слова-образи і вдаючися теж до паралелі з явищами природи [...]» [8, 73]. Т. Фєдюк використовує зорові, музичні, ольфакторні образи як обов'язкові елементи сугестивної лірики, що тісно переплітаються між собою, створюючи явище синестезії. Наведімо приклад розгортання картини вечора: «усе рахували не так / запалює вечір маяк / і зошит паперу навзник / і далі і так і так далі...» [11, 12]. Попри предметну окресленість, художні образи відзначаються нечіткістю, імпресіоністичною розмитістю, навіть певною абстракцією, висуваючи на передній план людську емоцію: «ніч тиха і вовче виття – / їх двоє тепер цих / продовжується життя / довше від ночі і книг» [10, 49]. Особливо варто підкреслити значення кольорів в утворенні асоціативних зв'язків. Різні за природою образи можуть об'єднуватися й утворювати поетичні картини з посиленою сугестивністю: поет майстерно синтезує звукові, зорові та ольфакторні образи.

Поезія Т. Федюка тісно пов'язана зі сферою музики – і не лише на рівні ритмомелодики чи переосмислення музичних образів, але й особливим внутрішнім звучанням, щодо якого Ю. Ковалів завважив: «Така поезія найближча до музики, її засоби виразності виходять на перший план, а семантика видається другорядною [...]» [6, 444]. У збірці «Трансністрія» поет створює образ природи, наскрізь просякнутої духом музичної гармонії: «музика яка текла! / сплеск і скрип нічних паркетів / вийшло все окрім тепла / вийшло – снігу наче скла / вийшло – я відрікся втретє / крила згорнуто в сувій / у сірник що впав у квіти / сорок літ пісок між вій / я злякався... я не твої / я не вмю так летіти» [9, 71]. Кожна деталь процитованого уривку емоційно насичена, викликаючи певні асоціації, пов'язані з біблійним сюжетом блукання пустелею несвідомого народу. При цьому «повтори й тавтології у поетичній сугестії стануть засобом утвердження навіювальних словесних структур» [4, 264].

Традицію до психологічного сугестування вечора та ночі Т. Федюк творчо черпав із модерної лірики Т.С. Еліота. У «Пісні кохання Дж. Альфреда Пруфрока» поет не стільки описує вечірній пейзаж, скільки передає найтонші нюанси страждань знеособленого індивіда у місті: «Вам та мені – до міста треба, / Де горілиць прослався вечір просто неба, / Мов хворий, приголомшений наркозом; / Ми пройдемо крізь пустельні вулиці, / Де ночі безпритульні туляться...» [5, 161–162]. Через миттєві враження та асоціативні заставлення імпресіоністичний пейзаж сугерує страх і розгубленість індивіда у чужому просторі міста. Взагалі вечір – улюблена пора дня автора. У «Прелюдах» Еліот удається до алогічних образів: «Біфитексами пропахлий вечір / По коридорах покотився. / шість годин. / Підпалено зимові дні всі / З обох кінців...» [5, 38–39]. «Рапсодія вітряної ночі» поет начебто хронометрує тривалість нічного часопростору, називаючи час: дванадцята, пів на другу, пів на третю тощо. Персоніфікований образ ліхтаря символізує безжалюбно-плинний хід дзигарів: «...пів на четверту / Ліхтар бурмотів, / Ліхтар булькотів у п'яті. / Ліхтар мугикав: / «Глянь на Селену, – / La lune ne garde aucune rancune, / Вона сонно моргає, / Усмішку у всі куточки посилає...» [5, 42]. У зображенні сугестивно наснажених картин вечора та ночі спільними для Т.С. Еліота і Т. Федюка є акцентований психологізм, алогічність образів, асоціативна метафорика, втілення екзистенціальних мотивів.

Таким чином, проаналізована поезія підтверджує майстерність автора у змалюванні сугестивного пейзажу. Сугестивність виявлена через відтворення різних емоційних станів ліричного суб'єкта, які підкреслюють психологічну заглибленість, філософську наповненість, алогічність настроїв під час споглядання вечірніх та нічних овидів. Сугестія навіює читачеві широкі можливості трактування синестезійно забарвленого образу, робить його символічним, розширює виражальні спроможності через утворення різноманітних асоціативних зчеплень. Основними видами сугестивного пейзажу є: асоціативний, алогічний, парадоксальний, афектаційний. Поетична сугестія Т. Федюка ґрунтується на контрастному зіставленні, що досягається завдяки вживанню образів із різко протилежною колористикою. У зображенні пейзажів вечора та ночі поет продовжив і розвинув традиції

сугестивної лірики, започатковані М. Вінграновським, Т.С. Еліотом, М. Воробйовим.

Література:

1. Вінграновський М. Вибрані твори: у 3 т. – Т. 1. : Поезії [вст. сл. Т. Салиги] / Микола Вінграновський. – Тернопіль : Богдан, 2004. – 400 с.
2. Войтович В. Українська міфологія / Валерій Войтович. – К. : Либідь, 2002. – 664 с.
3. Воробйов М. Без кори : Вибране / Микола Воробйов. – К. : Видавць Микола Дмитренко, 2007. – 632 с.
4. Гризун А. Микола Вінграновський як лірик-сугестор / Анатолій Гризун // Філологічні науки : синхронічний та діахронічний аспекти : зб. наук. пр. [за заг. ред. Л. Горболіс]. – Суми, 2011. – С. 260–265.
5. Еліот Т. С. Вибране / Томас Стернз Еліот ; [пер. з англ. О. Гриценка, В. Коротича та ін.]. – К. : Дніпро, 1990. – 198 с.
6. Ковалів Ю. Сугестія // Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад Ю. І. Ковалів]. – К. : ВЦ «Академія», 2007. – Т. 2. – С. 443–444.
7. Николаенко С. Психологічні особливості базових видів сугестії / Сергій Николаенко // http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Svfile/2011_1/01_01_08.pdf
8. Ткаченко А. Мистецтво слова. Вступ до літературознавства : підручник для гуманіт. спеціальн. вищих навч. закладів / А. О. Ткаченко. – К. : ВПЦ «Київ. ун-т», 2003. – 448 с.
9. Федюк Т. Трансністрія : [збірка поезій] / Тарас Федюк. – К. : Факт, 2007. – 108 с.
10. Федюк Т. Горище. Книга нових віршів / Тарас Федюк. – К. : Факт, 2009. – 120 с.
11. Федюк Т. Обличчя пустелі / Тарас Федюк. – К. : Факт, 2009. – 120 с.
12. Франко І. Я. Из секретів поетичної творчості // Зібрання творів : У 50 т. – К. : Наукова думка, 1981. – Т. 31: Літерат.-крит. праці (1897-1899). – С. 45–76.

Анисимова Н. П. Поэтика суггестивного пейзажа в лирике Тараса Федюка

Аннотация. В статье рассмотрены художественно-выразительные особенности суггестивной лирики Тараса Федюка, представителя поэтического поколения 80-х гг. XX в. Предметом анализа послужили психологически окрашенные описания вечера и ночи. Проанализированы основные виды суггестивного пейзажа: асоціативный, алогический, парадоксальный. Осуществлено сопоставление с типологически подобной лирикой М. Винграновского, М. Воробьева, Т.С. Элиота.

Ключевые слова: суггестивная лирика, асоціативный образ, пейзаж, хронотоп, контраст, парадокс, сравнение, колористика.

Anisimova N. The Poetry of the Suggestive Landscape in Taras Fedyuk's Lyrics

Summary. The article deals with the artistic and expressive peculiarities of the suggestive lyrics of Taras Fedyuk, the representative of 1980's poetic generation. The psychologically coloured evening and night descriptions are the subject of the analysis. The main types of the suggestive landscape have been analysed: associative, alogical, paradoxical and affectual. The comparison has been made with the typologically similar lyrics of N. Vingranovsky, N. Vorobyov.

Key words: suggestive lyrics, associative image, landscape, chronotope, contrast, paradox, comparison, coloristics.